

PAYMENT INSIGHT

Financial Fraud:

กลโกงทางการเงินใกล้ตัวกว่าที่คิด

WHAT'S INSIDE

What: Financial fraud คืออะไร?

Why: รู้ให้เท่าทันการหลอกลวงทางโทรศัพท์

Now: บัญชีม้ากับการจัดการในปัจจุบัน

Future: ปัญหาและแนวทางแก้ไขในอนาคต

EDITOR'S TALK

ในช่วงนี้ เราคงได้ยินข่าวคราวมิจฉาชีพ แท็ง call center ที่มีบทบาทพร้อมอุบายล่อลวงหลอกใหม่ ๆ ที่แยบยลมากขึ้น หรือการใช้บัญชีม้าเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระทำความผิด ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนเป็นการฉ้อโกงทางการเงิน หรือ financial fraud

แท็ง call center ไม่ได้เป็นแค่รูปแบบเดียวของ financial fraud ยังมีการฉ้อโกงอีกหลายประเภท สร้างความเสียหายให้กับประชาชนและประเทศอย่างมหาศาล ดังนั้น ภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ และที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนถึงภัยทางการเงินที่อยู่ใกล้ตัวกว่าที่คิด

ทีมพัฒนาและวิเคราะห์ข้อมูล
ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

สถิติ Financial fraud ในไทย ปี 2564

ปี

แก็ง call center

จำนวนโทรศัพท์หลอกหลวง

6.4M ครั้ง

เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง

270%

SMS หลอกหลวง

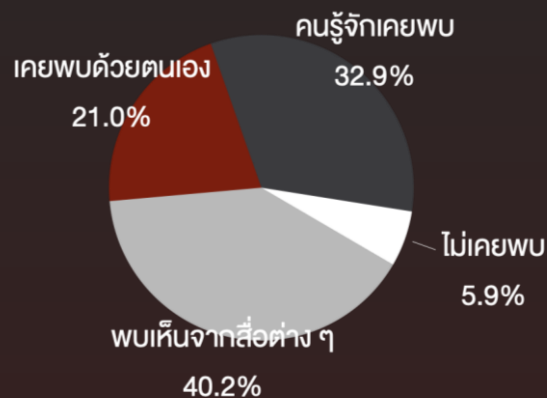
เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง

57%

ที่มา: Whoscall anti-fraud application Developed by Gogolook

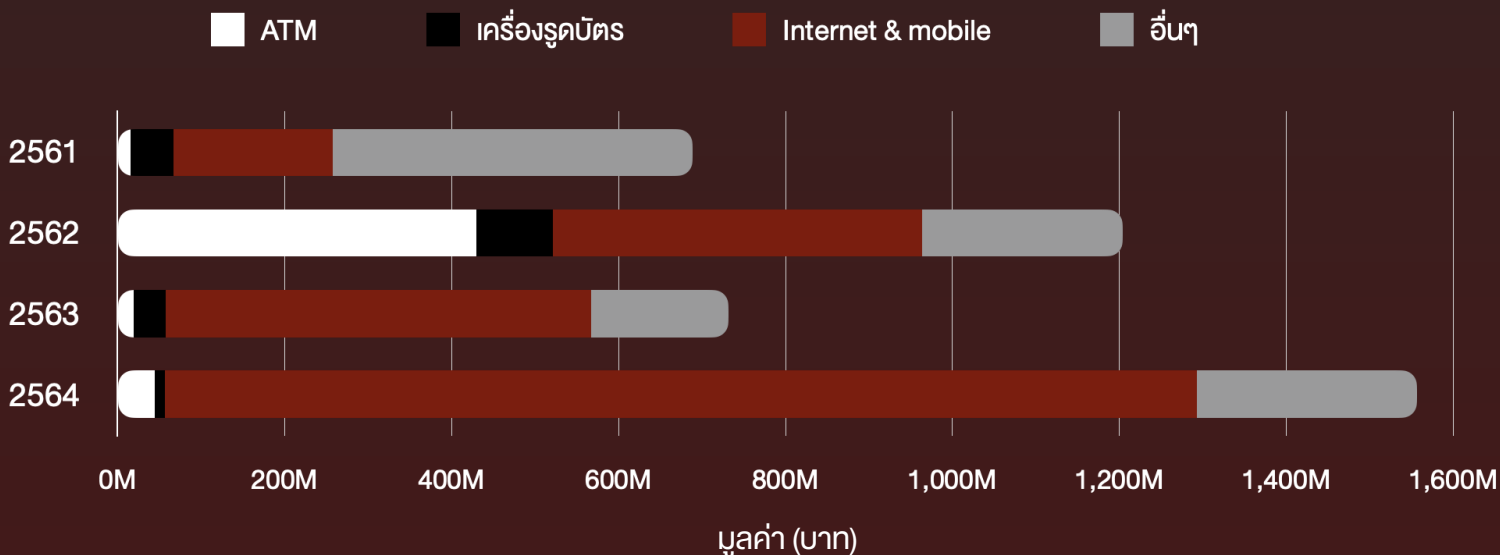
ผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
เดือน ก.พ. 65 จากประชาชน 1,221 ตัวอย่าง

คนไทยกว่า **21%** เคยเจอ
แก็ง call center โจรมา

ที่มา: SuanDusitPoll

มูลค่าการฉ้อโกงธุรกรรมชำระเงินแยกรายช่องทางการชำระเงิน

หมายเหตุ: มูลค่าที่ถูกฉ้อโกงที่สถาบันการเงินดำเนินการพิสูจน์จนถึงที่สุดแล้วที่เกิดการฉ้อโกงขึ้นจริง

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

03

WHAT

Financial fraud คืออะไร?

Financial fraud

หรือ การฉ้อโกงทางการเงิน มีหลากหลายประเภท ทั้งการงมยบัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือการงมยข้อมูลบนบัตร เพื่อนำไปซื้อสินค้าออนไลน์ การปลอมแปลงบัตร (skimming) แล้วนำไปกดเงินสดที่ตู้ ATM หรือ การงมยตัวตนผู้อื่น (identity theft) เพื่อนำไปสวมรอยเปิดบัญชีธนาคารหรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมีจอาชีพหลอกลวงทางโทรศัพท์ให้เหยื่อโอนเงิน

บัญชีม้า คืออะไร?

การใช้บัญชีธนาคารหรือ e-Wallet ของผู้อื่นเพื่อนำไปใช้ในการทุจริต ฟอกเงิน เช่น หลอกขายสินค้าทางออนไลน์ แ้ถึง call center เพื่อใช้กระทำความผิด

ตัวอย่าง Financial fraud

การฉ้อโกงบัตรอิเล็กทรอนิกส์

การงมยตัวตน/บัญชีม้า

การหลอกลวงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การหลอกลวงผ่านโทรศัพท์

รู้หรือไม่ ?

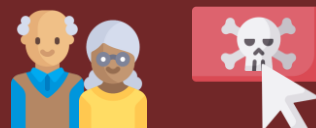
มีการโทรและส่งข้อความหลอกลวงทั่วโลก

ประเทศไทยไม่ใช่ที่เดียวที่ประสบปัญหาการโทรและข้อความหลอกลวงทาง SMS จากมิจฉาชีพ whocalls เฝยจำนวนการโทรและข้อความหลอกลวงทั่วโลกสูงถึง 460 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้น 58%¹ จากปีก่อน ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และคาดว่าน่าจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ หลังการแพร่ระบาดของ COVID-19

เหยื่อ cyber fraud ในสหรัฐฯ

FBI (Federal Bureau of Investigation) รายงานว่าในปี 2021 กลุ่มคนอายุมากกว่า 60 ปีในสหรัฐฯ มีสัดส่วนของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรไซเบอร์สูงที่สุด คิดเป็นมูลค่าสูงถึง 1.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ² มากกว่าเหยื่อกลุ่มอายุ 20-29 ปีเกือบ 4 เท่า

ที่มา: ¹ Whoscall anti-fraud application Developed by Gogolook, ² Federal Bureau of Investigation Internet crime report 2021

04 WHY รู้ให้เท่ากัน การหลอกลวงทางโทรศัพท์

มิจฉาชีพโทรมาอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่าย
บัตรเครดิตของธนาคารแห่งหนึ่ง แจ้งว่ามี
การปลอมแปลงเอกสารของเหยื่อไปทำบัตร
เครดิต และชื่อของเหยื่อเกี่ยวข้องกับการ
ฟอกเงินที่เกี่ยวกับยาเสพติดด้วย

หลายคนคงได้ยินเรื่องราวกลโกงการหลอกลวงทางโทรศัพท์
มาอยู่บ้างแล้ว ทำไมต้องรู้ให้เท่ากันมากขึ้น?

เหยื่อส่วนใหญ่ที่ถูกหลอกมักมาจากการที่มิจฉาชีพพวย
โอกาสช่วงที่เหยื่อสับสนจากความโลภ หรือ ความตื่นตระหนก
แม้จะรู้ทั้งรู้ว่าอาจเป็นการหลอกลวง แต่มิจฉาชีพจะสร้างเรื่องราวให้
เสมือนจริง มีความซับซ้อน และน่าตกใจ

เพื่อให้เห็นถึงความแยบยล และมูลค่าของการสูญเสียมหาศาล
ที่เกิดขึ้นของภัยทางการเงินได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เรามาดูกรณีศึกษาบันทึก
ซึ่งเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นเมื่อปลายเดือน ม.ค. 65 เพื่อให้รู้เท่ากัน
กลโกงของเหล่ามิจฉาชีพ

มิจฉาชีพอ้างว่า จะมีการส่งเรื่องให้
ตำรวจตรวจสอบเงินในบัญชีทุกบัญชี
พร้อมกับขอ Line ID

เหยื่อปฏิเสธไปว่าไม่เคยไปเปิดบัญชี
และไม่มีบัตรเครดิตของธนาคาร

เหยื่อเริ่มหลงเชื่อ และโอนเงินเข้าบัญชี
เป็นจำนวนเกือบสองล้านให้แก่
มิจฉาชีพที่อ้างว่า เพื่อให้ตำรวจ
ตรวจสอบเส้นทางการเงิน และหากเป็น
เงินที่ได้มาถูกกฎหมาย จะโอนกลับมา
ให้ พร้อมกับขอเลขบัญชีเหยื่อไว้

ชายแต่งชุดตำรวจ Video call เข้ามาทาง Line
ขอตรวจสอบประวัติและเงินในบัญชี รวมทั้งขอ
หมายเลขบัตรประชาชน พร้อมแจ้งว่าเป็นคดีที่
เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินจากยาเสพติด และส่ง
ลิงค์เว็บไซต์หมายจับของศาลให้เหยื่อ

เหยื่อถูกบล็อก และไม่สามารถติดต่อมิจฉาชีพได้
อีกเลย แม้จะรีบเดินทางไปธนาคาร แต่ก็ต้องรอ
การตรวจสอบและดำเนินการอีกหลายขั้นตอน
ปัจจุบันนี้ภาครัฐได้จัดให้มีกระบวนการแจ้งความ
ออนไลน์และออกหมายอายัดบัญชีแบบทันที

new

05

NOW

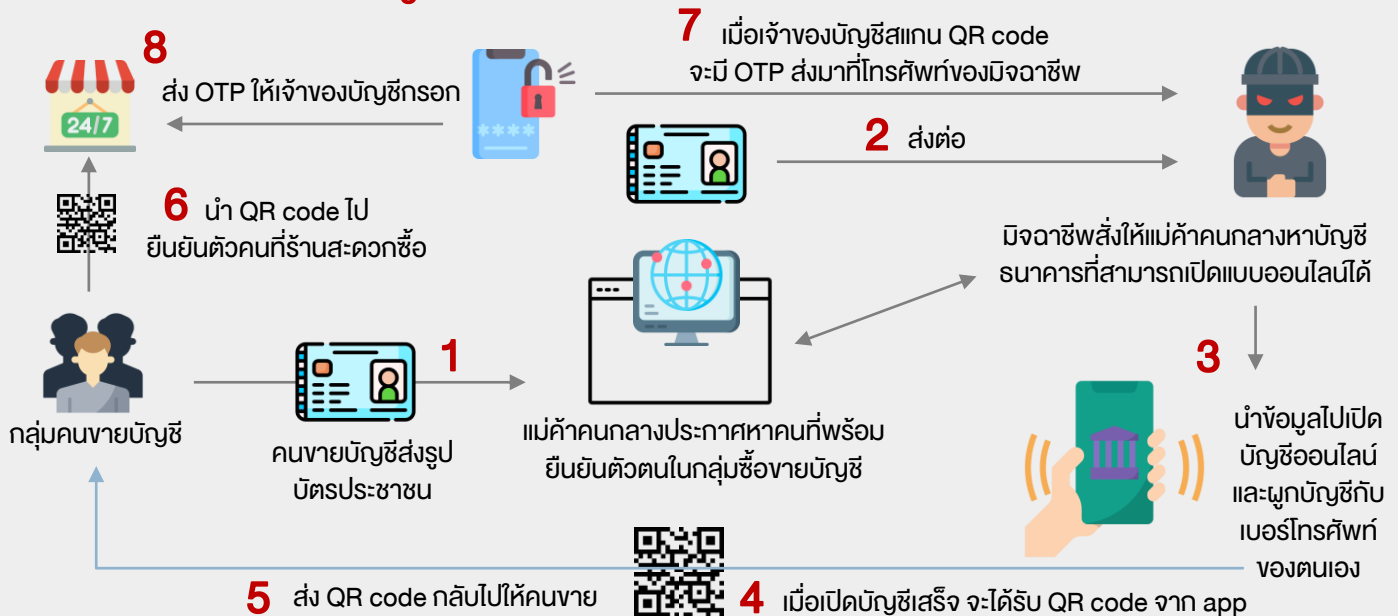
บัญชีม้ากับการจัดการในปัจจุบัน

บัญชีม้า

หรือการใช้บัญชีธนาคารหรือ e-Wallet ของผู้อื่นเพื่อนำไปใช้ในการทุจริต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ม้าสมัครใจ คือ การขายบัญชีธนาคารหรือ e-Wallet ให้ผู้อื่นแล้วมีการนำข้อมูลบัญชีไปขายต่อให้กับกลุ่มมิจฉาชีพ
- ม้าแบบไม่ตั้งใจ / ถูกสวมรอย คือ ถูกหลอกเอาข้อมูลไปใช้ในการเปิดบัญชีธนาคารหรือ e-Wallet เพื่อเอาไปใช้ในการทำธุรกรรมที่ทุจริต/ฟอกเงิน/ก่อการร้าย

ตัวอย่างขั้นตอนการรับจ้างเปิดบัญชีม้าแบบออนไลน์

การจัดการในปัจจุบัน **new**

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) จัดให้มี
- กระบวนการแจ้งความออนไลน์ ผ่านเบอร์โทรศัพท์ 1441, 081-866-3000 หรือ www.thaipoliceonline.com
- ออกหมายอายัดบัญชีทางออนไลน์ ถึงธนาคาร ทำให้อายัดบัญชีได้ทันทีไม่เกิน 24 ชม.

สมาคมธนาคารไทย
- สร้างช่องทางและปรับปรุงกระบวนการอายัดบัญชีธนาคารของผู้กระทำผิดให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- ทำบัญชี watch list และ แจ้ง notice ให้ระวังก่อนที่จะโอนเงินใน mobile Banking

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
- ระงับการโทรจากต่างประเทศ กรณีหมายเลขต้นทางที่ผิดปกติ
- เพิ่ม prefix +66 กรณี การโทรเข้าจากต่างประเทศที่ไม่มีกำหนดเลขหมายต้นทาง

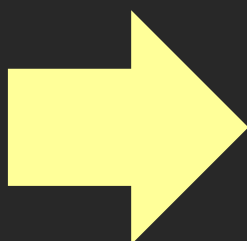

06 FUTURE

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในอนาคต

ปัญหาปัจจุบัน

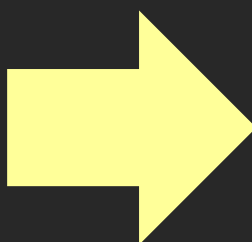
ไม่มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจนในการเอาผิดโดยตรงกับคนรับจ้างเปิดบัญชี หรือมอบบัญชีตนเองไปให้บริษัทอาชีพใช้งานในทางที่ไม่สุจริต

แนวทางแก้ไข

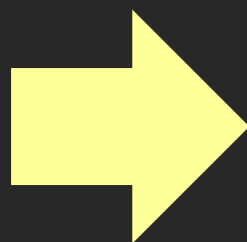
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) อยู่ระหว่างการแก้ พ.ร.บ. เพื่อกำหนดให้การรับจ้างเปิดบัญชี หรือ ผู้จัดหา มีความผิดตามกฎหมาย และหารือแนวทางการเป็นศูนย์กลาง watch list ให้กับสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจ e-Money

กระบวนการส่งข้อมูลและตรวจสอบ เพื่อแจ้งอายัดบัญชีที่ใช้ในการฉ้อโกง ยังล่าช้าไม่ทันการณ์ เนื่องจากสถาบันการเงินมีข้อจำกัดในการติดตามธุรกรรม รวมทั้งปัญหาการส่งข้อมูลข้ามหน่วยงาน และการปฏิบัติตามการดูแลข้อมูลส่วนบุคคล PDPA

ปรับปรุงรูปแบบหรือช่องทาง พร้อมทั้งกำหนดกรอบเวลาให้ชัดเจนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการอายัดบัญชีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการเงิน สตช. และ ปปง. เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว

การทำ KYC (Know Your Customer) หรือ กระบวนการรู้จักลูกค้า เพื่อแสดงตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของผู้เปิดบัญชีตามหลักเกณฑ์ ยังมีช่องโหว่ในกรณีที่มีการขายบัญชีของตนเองให้กับผู้อื่น เนื่องจากการยินยอมของเจ้าของบัญชี

มีนโยบายหรือการสื่อสารจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ให้มีความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขบัญชีม้า อย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการให้ความรู้กับประชาชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย ให้เห็นถึงความเสี่ยง ความเสียหาย และโทษทัณฑ์